

11. Mar. 1841

SENDER

Martinus Rørbye

RECIPIENT

Christian Frederik Schiøtt

FACTS

Document type:

Letter

Sender's location:

Rom

Recipient's location:

København

Mentioned people:

Christian Dalgas

Johan Fleischer

Johann August Wilhelm Gurlitt

Louis Gurlitt

madam Meyer

Elise Rørbye

Wilhelmine Schiøtt

Charlotte Johanne Schiøtt, f. Schack

Sprenger

Omtalte værker:

Loggia fra Procida

Pergolaen i kapucinerklosteret i

Sorrento. Munke spille kegler

Archive:

Det kgl. Bibliotek, Acc. 1996/44

Trykt udgave:

Jørgen B. Hartmann: "Breve fra

Martinus Rørbye 1835-48" i

Personalthistorisk Tidsskrift, 1950, s.

14-16

TRANSCRIPTION

Rom den 11te Martz 1841.

Kjære Svigerfader.

Efter mit siste Brev til min Moder af 8de dennes,¹ har du formodentlig alt erfaret min Beslutning at vende tilbage til Eder kjære Venner iløbet af tilstundende Sommer. Som jeg skrev Moder, saaledes maae jeg ogsaa gjentage det for dig, at denne Beslutning er foranlediget i overbeviisning om, at jeg saaledes handlede rigtigst efter nærværende Omstændigheder; thi ikke er den en Følge af Kjede ved at opholde mig her, et Aars længere Ophold i Syden ville maaske ogsaa bidrage endmere til at befæste min Helbred, der nu alt er betydeligt forbedret siden jeg forlod Hjemmet. Dog, til rigtigt at arbeide her, har jeg nu, da den lille Athalia har indfunden sig, ingen Roe mere; vi ere, og kunne ikke være indrettede her, som hjemme, dertil udfordres flere Penge end vi have, og havde man endogsaa Midlerne, da er det italienske Tjenestetyende langt fra som vort nordiske, deres Begreber om huuslig Gjerning ere saare overfladiske, og hvad Athalia angaar, da ville Rose ikke engang med Tryghed kunne betro hende ene til en Piige her. Dette gjør altsaa, at Rose nu er umaadelig bunden, og, at see hende, saavel som mig selv i en Stilling vis Ubegageligheder blot kan hæves ved at forandre Ophold, gjør naturligviis, at man søger at træffe det bedre, og saa meget hellere, som vi ere forvissede om i Hjemmet at blive modtagne kjærligt af Familie og Venner; Sydens Skjønhed og milde Klima maae da staae i Baggrunden. At du kjære Svigerfader billiger denne vor Beslutning kan jeg ikke tivle om, du maae jo desuden være bleven opmærksom paa den Mængde Penge vi have brugt, og godt kunne indseet, at dette ikke saaledes kunne gaae ilængden, naar jeg ikke kunne arbeide desmere her, og foruden det jeg gjennem dig har modtaget, er ogsaa hvad jeg gjennem Professor Møller er bleven tilsent for mine Arbeider stærkt i Aftagende. Rom er for Tiiden et Sted •2• hvor Opholdet er umaadeligt dyrt, naar man ikke lever som ene Menneske. Da kan man leve ret economisk her og forholdsviis maaske bedre end hjemme. Med os er det Omvendt; tænk dig, vi betale her omtrent 500 Rdl allene i Husleie aarligt og dog har jeg den store Ubequemhed, at maatte gaae ud af Huuset til mit Attelie, der ligger et Par Gader fra vor Bopæl. Saaledes staar Alt Andet omtrent i samme Forhold og saa god end Opvarthning vi efter Omstændighederne her have, staae dog sandelig meget tilbage at ønske for at kunne føre et nogenlunde behageligt Liv. Ville vi engang imellem gaae ud med den lille Athalia, da maae strax et Menneske betales aparte for at bære Barnet, eller vil man her kjøre, da gjør man ikke en lille Tuur paa nogle Tiimer ringere end 3 a 4

Rdl og det er naturligviis for meget; kort, Alt hvad der angaar Livet maae man her saane Meget af hvad man i Hjemmet med Lethed kan have. At Rose derfor er glad ved den Beslutning vi nu have taget, behøver jeg vel neppe at siige, hun er dog ikke den, der særdeelees har opmuntret dertil; Frygten for at et Tilbagefald i min Sygdom skulle indfinde sig, naar vi kom hjem, er formodentlig Aarsag i at hun, hvad Hjemreisen angaar, har mere holt sig neutral. I Slutningen af Mai eller senest i Begyndelsen af Juni agte vi at reise herfra, vær derfor saagod saasnart som muligt at sende mig Penge til Beløb 600 Rdl: vel har jeg nu et Par Malerier færdige, der omtrent kunne udgjøre denne Sum;² men Pengene derfor kan jeg ikke faae før, de ere ved deres Bestemmelse hjemme, og nu da jeg saasnart reiser, tror jeg det er best jeg selv tager dem med mig. De Penge du sender mig ønskede jeg helst at kunne hæve i Milano, Statsburg og Hamburg, jeg tror det ville være fordeelagtigt for mig vis jeg fik dem i Vexler lydende paa mit Navn og Udbetaling a vista; skulle man imidlertid hso Hambro, til hvem du formodentlig henvender dig, mene, at jeg paa disse Steder ikke tabte saa meget ved at have et Creditiv, som naar man hæver her i Rom, da er jeg ogsaa vel tilfreds ved at faae et Creditiv, man har da ogsaa den Fordeel, at man kan hæve saa lidt man vil. At jeg har valgt Hamborg som et saa nær Hjemmet liggende Sted, maae ikke undre dig naar jeg siiger at vi gjerne ville have Lidt i Behold der for at købe Et og Andet hvorpaa der der er bedre Kjøb end hjemme, og som vi dog maatte have naar man skal indrette sig hjemme. I Anledning af saadanne Sager er det ogsaa at jeg maae anmode dig om at ansøge Toldkammeret om et vi maatte faae vore Ting toldfrit indførte, Noget jeg ikke tænker man vil nægte mig mere end Andre der have været boesatte i Udlandet, og som have gjort et langt stærkere Brug af en saadan Begunstigelse end den jeg agter at gjøre; thi en stor Deel •3• af hvad vi føre hjem er jo [Ting som er] kommen fra Danmark, og de toldbare Sager der ere komne til vort Indboe, er ikke af et saa betydeligt Værd at det kunne være Vedkommende en Samvittigheds Sag at tillade den toldfrie Indførsel, for os er det alt meget at vi ikke behøve at lade Sagerne udpakke før man har dem hjemme. Da du imidlertid maae være bekjent med Indholdet af de forskjellige Kasser, da maae jeg siige dig at een er afsent af Kjøbmand Sprenger³ i Palermo over Hamborg, den indeholder Noget Linned, Stømpet etc: tilhørende Rose og jeg benyttede Leiligheden da vi maatte hjemsende dette, til at fylde Kassen, nogle smaae antique Vaser, et Gjedeskind og noget Siciliansk Snustobak udgjør det Øvrige af hvad den Kasse indeholder. En anden Kasse afgik fra General Consul Fleischer⁴ i Neapel til dig ved det norske Skib St: Hans Captain Lude, og blev i Hamborg afleveret til Mægler

Wübbe til viidere Befordring til Kjøbenhavn; denne Kasse indeholder ogsaa nogle smaae antique Sager og et Stykke Tøi, bestemt til Meubelbetræk, dette skulle i denne Kasse være det Eneste hvoraf der kunne gaae lidt Told. Da de antique Sager i denne Kasse let kunne tage Skade ved Udpakning, maae jeg beede dig, vis dette skulle være nødvendigt at lade en af dine paalidelige Folk være tilstede. Det tredie til dig afsente er en enballeret Kuffert herfra Rom, sendt ved Consul Dalgas⁵ i Livorno ved hvilket Skib veed jeg ikke; men det var bestemt til Østersøen og skulde da anløbe Kjøbenhavn og aflevere de Sager der ere bestemte did. Hvad Øresunds Told angaar, da maae jeg bemærke, at der er Intet i Kassen der er Nyt eller hvoraf der, efter min Meening kan gaae Told, den indeholder en Deel af Rose's Dækketøi og Haandklæder, da nogle romerske her brugte Lamper, og endelig en lille Kasse med nogle Gibsafstøbninger. Kufferten er mærket MR, saaledes som den fra Palermo, den derimod fra Neapel, tror jeg, er paategnet med mit fulde Navn og din Adresse, jeg besørgede ikke dette selv, da jeg var fraværende da den afgik. Vor siste Kuffert, som jeg maae beede dig om at modtage, er den store, der tidligere blev sent hid; men den vil ikke blive bortsent før vor Afreise, da vi ikke kunne undvære en Deel af Tøiet, som den vil komme til at indeholde; thi, for paa Reisen at faae Plads i vore smaae Kufferter til det nødvendige Tøi, maae vi nu, da Barnet's er kommen til, pakke saa meget, som muligt, at vort eget i den store, der formodentlig første senere vil komme til Danmark. Vi maae imidlertid paa Reisen, og efter vor Hjemkomst see at hjælpe os, for det første, saa godt vi kunne, thi den lille Dame vil, hvad Vask angaar, vist ikke høre Raison. Nu kommer jeg tilsist til at omtale det Løfte du gav Rose, da vi reiste bort, om nemlig, vis det var dig muligt, da at møde os i Hamborg med din Kone⁶ og Mine.⁷ Ogsaa min Moder og Elise⁸ yttrede da Lyst til denne lille Reise, og vil du høre min ringe Meening, da maae jeg bemærke, at, for det første, ville du derved foraarsage os en stor Glæde, og jeg tror du kunne gjøre det uden saa store Udgifter, som du maaske har forestilt dig, og med temelig Bequemhed; da Rose og jeg agte at tage over Lübeck tilbage fra Hamborg, gjorde du nu best i at tage did over Kiel, da fulgtes vi ad paa Hjemveien. I bestege da Dampbaaden i Kjøbenhavn og var næste Dags Middag mageligt i Kiel, hvor i blive bragt lige hen paa Postgaarden og indtager der et ret godt Maaltiit, før man med en magelig Diligence afkører til Hamborg hvor I ere næste Morgen; der tage I enten ind paa et Hotel, eller du skriver [selv] eller gennem Mad Meyer⁹ lader hendes driftige •2• Broder leie Eder Privatværelser, hvorved man unægteligt ved et Ophold af længere end 8 Dage sparer. Den gl: Gurlitt, Malerens Fader,

¹⁰ og en god Ven af min Familie ville vist ogsaa med Fornøielse paatage sig et saadant Hverv. Dog har du Mine og Elise med, da tænker jeg de nok ere Damer for at overtage de faae Bryderier en saadan Tuur ville medføre, og du og mine tvende Mødre behøvede da blot at nyde Alt det Fremmede de fik at see. •1• Overvei nu vel denne Sag, og er det dig muligt, da lad ikke vor Forhaabning isaahenseende glippe. Rose og den lille Athalia befinde dem begge meget vel, Rose vil en af Dagene skrive til Mine, da hun har Meget, hun ønskede udrettet før Hjemkomsten, og hun stoler paa Mine's Velvillie isaahenseende. – Gid at du i Kjøbenhavn havde et saadant Veir som det, vi i disse Dage her nyde, spiiser om Middagen for aabne Vinduer og Termometeret viiser 14 Gr. i Skyggen, en stor Deel af de Træer der tabe Bladene, have allerede nye og for en Maaned siden var alt Mandeltræerne i fuld Blomstring; det er Noget der vel kan quege naar man hører om Eders strenge Vinter hjemme, der binde os til at fryse allene ved Tanken derom. Hils nu vore Mødre og Søskende ret meget fra Rose vor lille Helga Athalia og din hengivne Søn
M. Rørbye.

¹ Brevet findes i Det kgl. Bibliotek, Acc. 1996/44.

² Pergolaen i kapucinerklosteret i Sorrento. Munke spille kegler og Loggia fra Procida.

³ Uidentificeret, jvf. Sprenger.

⁴ Johan Fleischer.

⁵ Christian Dalgas.

⁶ Charlotte Johanne Schiøtt, f. Schack.

⁷ Wilhelmine Schiøtt.

⁸ Elise Rørbye.

⁹ Madam Meyer.

¹⁰ Johann August Wilhelm Gurlitt, far til Louis Gurlitt.

[illegible]

[illegible]

